Do anh Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Kho Sách Xưa Quán Ven Đường

DEPOT LEGAL

NĂM THỨ SÁU — SỐ 278

MỖI SỐ MỘT CẮC

JUEDI 24 AOUT 1922

TRẦN-ĐẮC-NGHĨA
TỔNG-LÝ

Giá bán nhựt trình
Trọn năm.....5$00
Sáu tháng.....3 00

Những bài gởi đến không đăng lên báo được thời không lệ trả lại, xin các ngài lưu ý.

AN-HÀ-BÁO

MỖI TUẦN XUẤT BẢN NGÀY THỨ NĂM
ÉDITION EN QUỐC-NGỮ DE L'APPEL

Organe d'Informations Agricoles, Commerciales et Industrielles

NHÀ BÁO Ở TẠI ĐƯỜNG — Boulevard Delanoue — Cantho

TRƯƠNG-QUANG-TIỀN
CHỦ BÚT

Về việc mua bán hay là mua nhựt-trình xin đề thơ cho M. TRẦN-ĐẮC-NGHĨA

Lúc mua báo xin các ngài chiếu cố, gởi số tiền luôn, bổn-quán lấy làm thậm cảm.

LẠI BÀN VỀ QUỐC-VĂN

II

Kỳ báo trước vì có bức thơ của ông Vũ-đình-Long cần đăng lên, nên bài bàn về quốc-văn tuy chưa trọn ý song phải tạm dừng bút vì e cho dài quá mà độ-giả chư-tôn nhàn xem chăng; vậy bài này xin tiếp diễn.

Cách xếp câu, về sau nầy chắc hẳn văn trong Namkỳ phải chịu cái ảnh-hưởng của văn Bắckỳ không thể nào tránh được. Vì hiện nay các báo chương trong Nam xem chừng đã chan-nhân những bài viết theo lối văn Bắc, mà nhứt là cách xếp câu bố hết bấy phần mười không thoát-ly ra được. Đ ều ấy ta đáng mừng hay đáng lo?

Ô! đáng mừng thời phải, chớ sao lại có đáng lo? Cốt bởi người Nam kẻ Bắc từng ta con chung một nhà, văn-từ Nam Bắc mà giống nhau chừng nào là chắc lấy anh em chừng ấy, chớ có gì là phương-hại đâu. Huống chi, cứ thật mà nói, thời cách xếp câu của người Bắc vừa gọn-gàn vừa rõ-rệt, mà cách dùng văn-từ của người Bắc lại vừa đúng-đắng vừa cao-thâm, dầu rằng các nhà không thích xem văn Bắc, tưởng dị tắc đã cải quá. Tôi nói rõ như thế, lẽ chắc có lắm người trách rằng: sao có đồ áo cho người xem trang, bởi lông dễ người thấy vết? Không, điều hay ta không thể không khen, điều dở ta không thể không chê; phương chi ngọn bút của nhà bình-thế bao giờ cũng phải cho chính-trực công-minh dầu rằng lăng mực viết ra có một vài phần thiệt-thòi cho giá-trị mình, nhưng nào ai có lấy thế mà hèn mình, cũng không phải mình tự hèn mình đâu; đó chẳng qua là muốn cho mọi người nên bổ-cứu những chỗ khuyết-điểm trong văn-giới, để cho đáng văn ngày một đậm-đà, ý văn ngày một thâm-thúy, thời nhiên-hậu tư-cách nhà viết văn cũng không phải là không vì đó mà tăng tiến lên lắm.

Chi như có nhiều vấn mà Nam Bắc dùng không giống nhau như ông thời viết ông giới, mặt trăng viết mặt giăng, trần viết gian...; ngàn viết nghìn, gói viết cuốn, thơ viết thư, dầu viết dầu, [illegible] viết chín, dan-dọa viết răn-rụa v... v... thời hiện giờ xem các báo và nhứt là các tạp-chí Bắc đã thấy [illegible] nghĩa là viết theo văn trong Nam. Tưởng chừng trong năm ba năm nữa đây báo n nên văn trai-bo chư thế sẽ đồi hẳn như trong Nam thời lo gì là quốc-văn không thống-nhất. May thay! những tiếng du côn, những chuyện cọc-cạch từ nay mà đi chắc không còn phải rầy tai chột dạ người Nam kẻ Bắc nữa.

Quốc-văn muốn cho chóng thống-nhất chắc không sao là không cậy đến chữ Tàu. Chữ Tàu tức là cái then-chốt mở rộng trường văn, tức là ông quan hướng-đạo để giắt lối đưa đường cho văn-nhân ở trong văn-giới vậy. Nhưng, than ôi! lắm người đọc đến một bài quốc-văn có đặc [illegible] thời lại phiền rằ[illegible] soạn giả đã [illegible] nhân-nhân những chữ Tàu!!! [illegible] như cứ viết rõng tiếng ta chi là chữ nôm thời lại không được sao? Ấy vì thế mà đọc báo chữ Langsa còn có thể dễ [illegible] đọc báo quốc-ngữ thời là khó lòng quá. Câu nói nầy không phải ta câu nói ở cửa miệng kẻ vô học mà chính là câu trường tân-học đầm-thấm rồi, nhưng ngặt họ không có cái hướng xu-hướng về tiếng nói nước nhà hoặc họ không biết chữ Tàu hoặc họ không ưa người Tàu mà sinh ra ghét lây chữ Tàu, điều đó cũng có lẽ. Nhưng cứ nói cho phải thời cái đại nguyên-nhân là ở nơi họ dốt chữ Tàu đó. Họ đã dốt chữ Tàu thời trách nào họ không chỉ-trích những nhà viết văn hay dùng chữ Tàu, đó là một lẽ tắc-nhiên, hà tắc ta phải chỉ-trích lại họ. Nhưng ta là người đã bị họ chỉ-trích một cái sai-lầm, vậy cũng không lẽ nín-thinh, nên cần phải có một ít lời giản-giải. Văn viết có xen chữ Tàu mà mình không hiểu thời không phải lỗi ở người viết văn mà mình nên tự trách mình là người không thông chữ Tàu chớ! Nói thế chắc có người phản đối rằng: «nếu muốn hiểu tiếng Annam thời phải học chữ Tàu sao? Đó chẳng là một sự phiền-phức quá». Phải, chữ Tàu đã dầm-thấm trong não-cốt ta từ mấy ngàn năm rồi, chữ Tàu như bóng mà chữ Ta như hình, bóng lúc nào cũng theo hình, mà hình dầu có muốn tránh bóng đi cũng không sao tránh được.

Các độc-giả đã [illegible] biết chữ Tàu thời lúc đọc văn hồi nay, đó là lẽ cố-nhiên không đời bàn [illegible] nhà trót đã xoay theo cái phong-trào tân-học, ngày giờ còn chưa đổ mà đạt tới cái mục-đích của con đường hi-vọng mình thay, hà tắc phải lao-tâm tiêu-tứ bởi lóc xới gan để thâu thập ba mớ chữ Tàu là một thứ chữ mà hiện kim khoa-[illegible] đã bỏ, ông đó ông công chi cầm cọ, giấy giả chi bỏ, nhưng chung cuộc rồi cũng chẳng có gì là lợi ích cho đạn sinh quốc kế.

Sự ấy đã đành, ta không thể cải quá. Nhưng xướng-minh ra cái lý-thuyết như thế là những bạng người đứng về phương-diện duy-kỷ, ngoài sự biết mình thời không còn biết thương ai nữa, họ đối với đồng-bào rất là lãnh-đạm thờ-ơ, họ chỉ cầu chiếm lấy cái địa-vị vinh-diệu riêng mà sá quản đến sự diu-dắt những người dốt-nát quê-mùa kia, là người mà cùng họ một máu một nòi, một lịch-sử, một phong-tục.

Vì sao thế? — Vì những sự dịch sách dịch sử của các nước ra quốc-văn để phổ-thông tư-tưởng cho người đồng-bào thời chữ Tàu lại là cái cốt-yếu, không biết chữ Tàu tắc lúc dịch lấy làm khó khăn lắm, vì có lắm chữ tuy hiểu nghĩa, song hiểu một cách ngầm-ngầm không thể nào viết ra được.

Nói rằng: không phải mọi người có học ai cũng mong ở sự dịch sách dịch sử hết. Tuy biết thế mặc dầu nhưng trình-độ dân ta còn đang ở vào buổi ấu-trĩ, cần phải có những tia ánh sáng dắt ta đến con đường quang-minh, mà Pháp-quốc là một nước bảo-hộ ta. Ta muốn thâu-thập văn-minh của người Pháp tưởng không gì có hiệu-quả bằng sự dịch sách của người, vì tuy hiện nay cái phong-trào tân-học đã lan-khắp mà dị tắc ai cũng am-hiểu chữ Pháp? Ấy quốc-văn cần cho ta là thế, mà Hán văn cần cho ta là thế.

Chỉ như người nào chỉ lo thân-phận người ấy, xu-hướng về cái chủ-nghĩa vị-kỷ, thời hay mình nhưng có ích cho ai, xã-hội chắc vì đó mà ngày một khuynh-nguy, sáu chục năm thừa công thầy dìu-dắt, song tiến-bộ không thấy có là bao, tưởng cũng không phải là không vì đó.

Những người không biết chữ Tàu, nhưng xem văn quốc-âm mà có chí-hướng, có ý-chí một chút thời không mấy lúc mà cửa lòng mở rộng, dầu rằng bài văn ấy có chen-chút những chữ Tàu. Nầy một câu thí-vụ để chứng-minh: «Mỗi sự hành-vi đều có một cái mục-đích» các nhà có ác-cảm với chữ Tàu thời bảo rằng: Chết nỗi! nói gì mà lạ thế; hành-vi là gì? mục-đích là gì? Có người vạch cho nghe, câu ấy biểu ra như thế nầy: «mỗi việc làm đều có một cái mức-định» thời họ lại cười rầm lên, nghịch lại rằng: thì cứ nói việc làm với mức định họ dễ hiểu, sao lại nói chi hành vi với mục-đích? Một bài quốc-văn như vậy có làm chướng-ngại cho độc-giả không? — Nói rằng có cũng được, mà nói rằng không cũng xong. Có là nếu cái thí-vụ vừa kể trên đây mà không là những lẽ như sau nầy:

Bài văn mà toàn là nôm-na mách-qué thời đọc nghe, dầu ý-vị có cao-thâm đến đâu, nhưng cũng không có thể thấm-thía được, không có thể in sâu vào óc người ta được, mà chính các nhà cho Hán bỏ lấy làm kinh-rẽ lắm. Cũng vì của tác-giả vì đó mà giảm mất đi nhiều điều ấy ai cũng công-nhận như thế mà chính thật là ưng lắm thay! Hiện giờ lắm người Annam không biết nói tiếng Annam hoặc biết nhưng nói một cách lạt-lẽo sượng-sấu, hoặc sái nát mà không hay, ấy cũng vì xem quốc-văn lắm khinh làm thường nên mới đến có những tiếng chúng miệt-thị là một dân tộc thiên về vật-chất văn-minh, văn-minh mặt nạ.

Lại có người nói: vì sao lời nói với với chữ viết của người mình không giống nhau, giả như ở các báo thường thấy những câu: «Tôi với bác lấy làm hữu-hạnh mà hội-ngộ ngày nay ở đây để tán-thành cái công-cuộc vĩ-đại ấy. Nước Pháp đã chiếm một cái địa-vị tối cao-thượng ở trên cái vũ-đài văn-minh của toàn thế-giới ngày nay v. v.» nhưng lúc giao-thiệp, lúc bàn-bạc lại không nghe nói những câu ấy bao giờ. Thật vậy! ở Namkỳ không mấy lúc là ta được nghe trong các đám hội-hè, các nơi đàm luận có xuất khẩu được chừng câu thanh-nhã [illegible] như thế hoặc [illegible] Trung Bắckỳ thời phần nhiều lúc viết thế nào lúc nói cũng thế ấy, cho nên tai đã thường nghe lời nói thời khi mắt xem câu văn cũng không lấy thế làm lạ; ấy văn Bắc được thịnh hơn văn trong Nam là cũng nhờ đó, vì tác-giả với độc-giả bao giờ cũng có quan-hệ mật-thiết nhau.

Chỉ như nói rằng: xem những bài viết bằng Pháp-văn còn dễ hiểu hơn những bài viết bằng quốc-văn, thời thật là một sự lầm-to. Văn Pháp ta đã có tập-luyện học-hỏi nhuần-nhã rồi, thời vừa đọc vừa hiểu tưởng cũng là lẽ tắc-nhiên, chứ như quốc-văn, than ôi! trong chương-trình giáo-dục chỉ có các trường đồng-ấu và sơ-đẳng là có dạy qua-loa thôi, chứ như đến trường trung-đẳng và cao-đẳng rồi thời tuyệt-nhiên không thấy một bài học nào mà bằng quốc-văn nữa, dường ấy bảo sao người mình lúc đọc văn mình không lấy làm trở-ngại!?

Nói trái lại, nếu ta đã tinh-chuyên về quốc-văn, còn về Pháp-văn ta chỉ vừa đọc được thôi, bấy giờ thử hỏi ta có than phiền về sự Pháp văn rối-rắc không? điều đó chắc là có, vậy bất tắc phải bàn lắm.

Lắm nhà có ác-cảm chữ Tàu thường chế rằng: «đọc chữ quốc-ngữ mà không biết thời vô ích quá đấy! Lọ nói thế mà họ không ngờ rằng những chữ quốc ngữ hữu vô ích đều là chữ Tàu.

Nói tóm lại: quốc-văn phải lấy chữ Tàu làm tinh-thần; trình-độ của toàn quốc-dân sau nầy được tăng-tiến là cũng nhờ ở quốc-văn một phần khá to mà cái tình liên-lạc Bắc Nam chúng thấy có hiệu-quả lại cậy ở sự thống-nhất quốc-văn, vậy bảo sao là hạng người biết công-thi [illegible] cái chủ-nghĩa kim-ái [illegible] ở lên, nâng-đỡ quốc văn đến chốn nguy-hoàng trang lệ.

T. Q. Tiền

Nghĩa vụ

NGHĨA-VỤ là gì? Tức là những việc ta phải làm, những việc mà lương-tâm ta không chịu cho ta bỏ qua, dầu ta cưỡng-bách mà bỏ qua thời lương-tâm ta cũng lấy làm bức-rức lắm. Vậy nghĩa-vụ của người đời là những việc gì đâu? Điều đó chắc ta chịu không sao trả lời được, vì mọi người đều có nghĩa-vụ đối với đời tùy theo cái phương-diện mình đứng, chớ không phải ai cũng nhứt thiết bắt chước theo ai được.

NGHĨA-VỤ! NGHĨA-VỤ! quí-hoá thay hai chữ NGHĨA-VỤ!!! con người mà đã làm trọn nghĩa-vụ mình rồi thời tuy thân thác nhưng không phải là thác.

Thế mà lắm người trót mang kiếp sống trên đời lại đương như mơ-mơ màng-màng, không biết nghĩa-vụ là gì hoặc không muốn biết nghĩa-vụ là gì nữa.

Ta là một viên giáo-hóa: ngày nay thời nghĩa-vụ ta là phải đưa đường chỉ lối cho bọn thanh-niên trai trẻ kẻ kia, mà một khác cũng chẳng khá chẳng biết lòng Lục nào ta cũng lịch lịch trong tâm tâm: ta là người hướng đạo cho chúng nó, ta không giờ quí báu của chúng nó trôi chảy đi mà chung cuộc rồi chúng nó phải chịu lơ-lửng ở giữa đàng, dầu không đến đâu khiến cho thân-thế chúng nó dở-dang lại xã-hội cũng vì đó mà suy-kém giá-trị. Ta không phải vì một trò nào mà vận-động cả những dòng nhiệt-huyết, mà chính là ta vì xã-hội vì trần-lời mà vận-động cả những dòng nhiệt-huyết vậy.

Ta làm một nhà soạn báo ư? thời cái nghĩa-vụ ta là phải biết yêu nòi-giống biết mến nước-nhà, ngọn bút sắt lúc nào cũng phải cho công-minh chính-trực, chớ có vì tư lợi mà lăng-bỏ công ích. Ngoài những việc hoàn-nghinh cổ-vũ các tin-tức về học-giới, nông-giới công-giới, thương-giới v. v. ta lại còn phải cần có lương-tâm, mà lương-tâm ấy không phút nào là được xa ta. Phàm những vấn-đề gì ta muốn khởi xướng ra tắc không được khinh-suất, phải hết sức nhiệt-thành vì tuy giấy trắng mực đen nhưng hẳn có ảnh-hưởng đến cuộc đời không phải là ít.

Bất cứ nghề-nghiệp nào, dầu nhỏ-mọn đến đâu, nhưng ta cố thi-hành cho hoàn-toàn nghĩa-vụ, thời tắc là khỏi uổng sinh đứng làm người mà mới thật là kẻ biết mục-đích kiếp sống vậy. Ông Lord Northcliffe là tay soạn báo trứ-danh ở nước Anh mới đây có tin báo rằng ông đã từ trần, hiện giờ xác ông đã vùi-dập ở dưới nấm đất vàng nhưng danh ông hãy còn truyền vạn kiếp mà toàn thế-giới không mấy nơi là không biết ông đối với chức nghiệp ông đã rất là chính bị.

Ông quan-ba bổ-hưu-Vị đã tỏ ra là một người hăng-hái các-đảm ở các mặt trận bên nước Pháp; nhà nước đã mấy lần truy-niệm công-cán mà tặng cho các sắc bội tinh, mãi đến sau ông vì bị tổ phi-thoán mà hồ cảm, sức lực có suy-kém đi, nhưng ông cũng cố nài xin để cầm bình ở một bộ thời mới phải một mối đạn vô tình mà sa-trạng mang lấy; thế là nghĩa-vụ ông làm xong.

Ôi! con bóng phù-du thoát thoát người đời ai là không có nghĩa-vụ phải

VĂN UYỂN

Gái đưa đò

Sóng tình gió sác mác nghinh-ngang,
Đông-đành giang-hồ một chiếc thoàn.
Rắp cáng kềm-nương tay lái vững
Xoan tay đưa-đẩy nước bèo tang,
Nỗi chiềm chi sá thân bồ-liễu.
Đưa rước cầu vui dạ khách-quan.
Ô-Thước kiếu, may ai mượn bắt,
Hoa là mới khỏi thiếp đưa sang.

Mademoiselle Ngọc-quế-Viên

Hoài nguyên vận

Thấng ngày đưa rước một đò ngang,
Cả sóng mà không nộ nhỏ thoàn.
Kẻ ấm lái phập phồng cơn gió dậy,
Rèm lưỡng khắp-khởi trận mưa tang.
Bước đưa cám nghĩa râm ba cậu,
Trà nước đền ơn một ít quan,
Đến cố đâu ai còn tưởng đến,
Cây đa lá chỗ thiếp đưa sang.

Nguyễn-văn-Quá

Đò đưa dẫn đọc mác dầu ngang,
Bao nước trông vơi chiếc tiểu thoàn.
Xuống vịnh còn lo luồng gió mạnh,
Lên đò hằng đợi khoảm mây tang.
Sau cui lạnh-lẽo trơ mình thiếp,
Trước mỗi ấm-áo thỏng khách quan.
Vắng vơi ông xanh lòng cố tuấn,
Trời quang mây tạnh chẻ cho sang.

Nguyễn Soc Bai

Thế-lực ái-tình

Mở rất [illegible] Ministry-ký trong tỉnh-giới, thật là một ân giai-hoạt cho những khách chung-tình trong [illegible] nên [illegible] ra đây, để độ [illegible] chư tôn đồng-lãm.

Vua xứ Pudukota (Bay-du-co-ta) là một vị Quốc-vương Ấn-độ có bà chị với các quan lại thân tín đặt cả ở Kinh-đô Cannes, để [illegible] thăm vì.

Nguyên [illegible] bà người xứ Australie (Ô-tra-li) là một bậc nữ-sĩ nghiêng nước nghiêng thành, không [illegible] Pudukota, mà là phái ở kinh-đô Cannes [illegible] Hoa rồi, [illegible] cách thường vì nỗi bất phục thủy-thổ mà không được khỏe mạnh, nay Hoàng-hậu định trở về quê nhà để tĩnh-dưỡng trong ít lâu. Vua Pudukota nghĩ rằng: thà bỏ ngôi báu mà được hưởng luôn luôn cái thú vui khang-lệ, còn hơn phải xa cách Hoàng-hậu, dẫu sự biệt-ly chốc lát cũng nặng lòng nhớ-mong; bởi vậy định thoái-vị để cùng với Hoàng-hậu sang ở Australie.

Ái-tình! Ái tình! Vì Ái-tình mà khiến được một vị Quốc-vương toan nhường ngôi báu; thế mới biết cái thế-lực ái-tình không gì mạnh bằng! Có một điều kỳ lạ: cái vì không muốn xa-cách người yêu trong khoảnh-khắc mà đến nỗi thoái-vị [illegible] cảnh-cảnh sao mà si tình lắm vậy! Tưởng cổ kim Đông-Tây cũng chẳng có mấy người nặng gánh chung-tình đến thế!

Ôi! Ghê thay thế-lực ái-tình!!!..

D. H. (T. N. D. B.)

lắm, nhưng chẳng biết sao thiên hạ cứ dửng-dưng cái-lơ, luôn như ham sống mà sợ chết, song trong cái kiếp sống cũng không biết sống để làm gì. Hoặc giàu ư? thời không chôn cũng dấu, keo-cú sầu mọt, hay đem đi xa-xỉ ở cửa thanh lâu, ở trường đỏ-bát, chơi có thiết gì đến những vấn-đề công ích phước thiện, cứu [illegible] tuất lai, ngôi nhà mác áo lỏng trưa mà mấy kẻ đồng bào rang-rỡ lập-lập ở xó đình dấu chợ lạ! Bởi cớ làm sao?

Hoặc nghèo ư? thời lại thân phiền vận sở, [illegible] hơn trời tự xem mình như một hạng người [illegible] đã [illegible] vậy [illegible] thời của làm được việc gì là nghĩa vụ!

Than ôi thay! Đời biết bao nhiêu là nghĩa-vụ mà người đời biết bao nhiêu là người lãng-bỏ nghĩa-vụ vậy vì nghĩa-vụ của mình có bỏ-bách mấy hàng nầy, mong rằng các anh biết nghĩa vụ càng thi-thố lắm cái nghĩa vụ là kỳ, mà các nhà không biết nghĩa-vụ lại càng nên biết nghĩa-vụ để khỏi mang thẹn làm thân người.

T. Q. T.

Vào hàng Quan Tòa

Mới hay tin rằng: ông Trần-văn-Tý được cấp bằng làm Quan Toà bổ đi tùng sự tại Toà-án Sàigòn.

Quan Tòa Trần-văn-Tý dầy vốn là nghĩa-tế của ông Hồ-hưng-Nhường Trưởng-Toà ở Châudốc, lại là dưỡng-tử của M. Nhượng nhập tịch Langsa đại điền chủ ở Bạcliêu. Trước kia ông Trần-văn-Tý còn làm Thơ-ký giúp việc tại Toà-Bố Bạcliêu, nhằm buổi Âu-châu chiến khởi, ông tình nguyện sang giúp việc bên Pháp-quốc, ông là người có đại chí, 2 vai tuy gánh-gồng phận sự, song không bao giờ ông bỏ luốn ngày giờ mà vui say những phong-cảnh kỳ-tân mỹ-lệ ở nước Pháp. Ông thừa dịp trao-đổi kinh-sử, và lại ông là người có thiên-tư đặc-biệt, lúc ở tại nước nhà, những bạn đồng thời thường gọi ông là bực thông-minh mẫn-lạc, trong câu-nào đã chứa sẵn cái mùi kinh sử nay lại thêm cố ý đổi-mài, lẽ phải ứng câu «Hiểu chi sự cảnh thành, nộc [illegible] thuyền bất [illegible]»

Từ khi khỏi tan lửa tắt, ông xin vào học trường luật đến nay trót 4, 5 năm. Hạnh thay! công thập niên đăng hoả, nay ông thu đỗ bức Quan-Toà, thật là vinh-diệu cho ông, cho tông-tộc, cho nòi-giống!..!

Vậy Bổn-báo kính vái lời mừng tân Quan-Toà Trần-văn-Tý và chúc cho ngài [illegible] cầm cán nước trọn chữ thanh-liêm, đường hoạn-đồ được ngày thăng-tiến.

Trần-đắc Nghĩa
Tổng-lý
AN-HÀ BÁO

Bạn Hát xiệt Annam

(Cirque Jeune Annam)

Bạn hát xiệt toàn là người Annam làm tuồng [illegible] Thận đến Cần-thơ khởi-sự hát đêm thứ sau 18 Août. Những thể cách nhào múa xem ra thật là chẳng kém các bạn xiệt của người tha-quốc đến hát xứ ta. Kép hát lớn nhỏ tập luyện rất am-thục, như một nữ-nhi độ chừng 11, 12 tuổi nhào múa trên đủ nhiều cách ai thấy cũng khen, còn 2 người đờn ông đi xe máy nhiều kiểu coi rất đẹp, như lớp một người chịu cái ngồi sao bằng sắt cho một người nhào múa xem rất cảm động; ngoại giả còn nhiều lớp như là: đi gậy, liệng đuốc cháy, phóng dao, đá bàn, đi trên trái lăn, v.v, lớp nào lớp ấy bàn quan thấy đều vỗ tay khen dội.

Thấy vậy cũng nên mừng cho người Annam ta ngày nay được chen chơn trong nghề hát xiệt là một nghề của các nước văn-minh phát minh từ bấy lâu và lại là một mỹ-thuật rất khó, tuy người mình chưa có phô-bày tập-luyện được các thứ ác thủ như họ, song cái công soạn-tạo của M. André Nguyễn-văn-Thận đây mới mới đều được vừa lòng đẹp dạ của công chúng khán-trường há chẳng đáng bia tạng sao?

Các cuộc phô-trương xem đây cũng rõ, nào là khí-nghệ, trong các cuộc diễn ra nơi sân khấu, bàn, ghế, ván, sạp, vật che trương hát, y phục vân-vân và lương thực cho kép hát, thì sở tổn chẳng phải là ít! Phương chi một cuộc tạo thành, vốn hao phí gần có mấy ngàn M. André Nguyễn-văn-Thận cố tâm chẳng nài, miễn [illegible] được trong vào cuộc này mà trấm-trồ rằng: người Annam [illegible] nhiễm được mùi tân-bộ mà bỏ cái công thuyết bất năng hành cải ra là công thuyết năng hành thì cũng đủ vui dù mừng cho đồng bào ta đó.

Nghe đâu bạn hát xiệt Annam nầy đi hát đến tỉnh nào thì cũng được lời khách quan Langsa và Annam khen ngợi tất cả.

Đồng bào cũng vui mừng mà thấy được người mình ngày nay chẳng những là trong các nghề công-thương kỹ-nghệ mà tiệm tiệm nhiều, lại thêm nghề hát xiệt là một nghề khó mà tập luyện, nhứt là phải có kiên-tâm trì-chí cang-đảm mới được, mà M. Thận mới phát minh lần đầu ở xứ ta được thành, vậy xin đồng-hương khen M. Thận và mấy người kép hát và cầu chúc cho bạn hát được ngày thêm tấn-phát miêng-viêng.

Luôn dịp bổn báo xin giới-thiệu giùm người Annam ta cũng nên đến xem bạn hát Cirque Jeune-Annam nầy trước là giúp nhau làm ngài, và lại là một cuộc xem chẳng uổng tiền, vì có nhiều lớp thật hay, bàn quan Tây, Nam, Khách trú cùng đồng công-nhận là hay vậy.

AN-HÀ-BÁO

Tửu nhập ngôn xuất

Từ xưa đến nay, người mình hay dùng rượu trong việc lễ-nghi, cũng vì rượu mà lắm, mà quấy, cũng vì rượu mà phải mà nên. Có câu: «Ngôn đa ngữ thất giai nhơn tửu, nghĩa đoạn tình sơ chỉ vị tiền» Các bực đại hiền cùng các trang thứ-sĩ, cũng vì rượu mà mất thành mất lấy, cũng vì rượu mà hư cửa hại nhà, rất đỗi hiền hậu còn vậy huống chi ta, sao chẳng tránh mà chầm-hầm đeo đũi mãi! Trung-tiên-Tửu là ông Lý-Thái say quá rồi còn mửa xuống mửa lên, Lại-bộ-quan Tất-Trát một tên, nhậu cho cụp rồi cũng ngã qua ngã lại. Ấy là là việc xưa.!

Còn như việc đang kiêm mất mới thấy 1°— ngày nọ tên Hương-Thân T. ở làng Phong-Nẫm tỉnh Sóc-trăng uống rượu cho say mèm, rồi sĩ nhục ông cả An-Thổ (Cầnthơ) Lúc ấy có thị-L. là con gái của ông cả đến bói, thời họ đang ăn thịt chó. Thị-L. bèn niếu ít thịt chó la làng, làng đến bắt nói họa là tên C. chủ nhà, tên Đ. tên Hương-thân T. thời hương-thân đảo rồi. Đem lại công sở làng làm khai báo: qua ngày sau, cựu xã Kh. là con của ông cả đến kêu nài phải giải nội vụ, thời làng giải đến thầy cai Định-Tường. Lúc nầy hương-Thân T. biết lỗi, nên năng-nỉ với xã Kh. và tên T. nên họ không kêu nài nữa, để cho hương Thân T. phạt lấy ông cả.

Ngày 19 Juillet 1922 Hương-Thân T. lên tại nhà công làng An-Thổ mà chịu phạt.

2° Tên Giao đi đạo tây, đến an nông tại nhà tên Tốn (là chủ làm mà-joo) say rồi xuất ngôn vô độ, làng và nhưn-quan cho về. Giao cầm khúc tre đi theo lường la mũa như điên, gặp ai cũng chửi Hươn. trưởng L. bắt đem đến nhà công đóng cổng lại để sáng ngày, rồi làm một cái gông bằng tre dừa (Tục kêu gông b. l.) mang trên cổ y còn một mối nhà mối lại.

3° Tên G. tên Đ. (hai anh em ruột) uống rượu say rồi chửi lộn nhau, nếu không có người cang ắt có mang hại.

4° Lúc tên Nh. làm tuần cho ông thân người, mời hương hội Y. đến đến uống rượu cho say rồi mửa xuống mửa lên.

5° Có tên Hương-văn V. hễ tới đám tiệc chi, thời uống rượu say tít rồi nói bậy, nói không trúng đâu cả, nên anh ta thường bị đánh, bị ngồi trăn, như thế có phải là nghèo vợ cực con mấy lúc, hư nhà hại cửa mấy lần, có thân sao không biết giữ lấy thân, thật là khá tiếc! Đồng bào ôi! rượu là lễ ai mà không uống, nhưng mà thiếu ẩm thầu tu giải muộn, vật quá đa tổn mạng hữu y ngôn.

Đây tôi thấy vì rượu mà mình tự hèn mình nên mới có mấy lời quê-kịch để nhắt câu: tửu trung bất ngữ châu quân-tử, tài thượng phân minh đại trượng-phu, mong rằng mấy gương tôi đã trích trên đây cũng không đến nỗi là gương vô ích.

An-Thổ — Phạm-kim-Phụng
hiệu Hà-Lang

Lời rao

Lời rao cho mọi người rõ rằng: Cầu Thốt-nốt đã sửa lại rồi, kể từ ngày 14 Août và đò cũng được đưa ngan qua như thường.

Kỳ thi vào trường Canh-nông tại Bến-Cát

Quan Thống-Đốc Namkỳ gởi cho các quan Tham-Biện Chủ-tỉnh và Chủ-quận.

Đến ngày 1er Octobre 1922 nầy thời trường Canh-Nông tại Bêncat sẽ cho học-trò nhập trường.

Muốn xin vào học trường ấy thời ngày 28 và 29 Août 1922 phải thi tại phòng Canh-nông Saigon.

1°— Những người ứng thí phải là người chưa vợ và từ 17 đến 23 tuổi.

2°— Ghiêm theo đơn những giấy tờ như sau đây:

Một tấm hình
Một lá khai-sanh
Giấy quan Đốc-học chứng
Giấy quan thầy
Giấy tánh-hạnh
Tờ giao-kèo của cha mẹ, làm bằng giấy tin-chỉ.
Một tờ sao lục án tòa.

Những đơn xin thi phải gởi đến cho quan Chánh sở Canh-nông tại Saigon trước ngày 21 Août 1922.

Những bài thi:

1°— Một bài âm-tả (dictée)
2°— Một bài tỷ-luận bằng chữ Pháp.
3°— Hai bài toán.
4°— Những câu hỏi về toán, phép đo lường và cách trí.

Vị nào ứng thí phải tới tại sở Canh-nông (tại vườn thú) đúng 8 giờ sớm mai ngày 28 Août.

Lúc được chấm đậu rồi thời học tại Bêncát, được ăn cơm Nhà-nước, lại được lãnh thêm mỗi tháng 2$ và một bộ quần áo. Hạng học là 2 năm.

Mục-đích trường là dạy cho bọn thiếu-niên biết lợi dụng cái tài của mình mà xem sóc việc trồng-tỉa và có thể mở mang đất cát kỉ bành cho những nhà trồng-tỉa người qui-quốc.

Các học-sanh đậu rồi mà xem coi có cho ở lại giúp việc tại trường, đó là cái căn-đề của sự giáo-dục tại đây.

Tôi xin các ngài hãy truyền rao cho ai nấy được biết những điều lệ trong tờ châu-tri nầy.

Thế cho quan Thống-Đốc Namkỳ
QUAN QUẢN-LÝ BẮC PHÒNG
Ký tên: Gazano

Hội chợ Hànoï

Hội chợ Hànội đã lập lại
Hãy đến xem từ 1er đến 15 Décembre 1922.

Muốn viếng Bắckỳ
Nên thừa dịp có hội chợ Hànội
Từ 1er đến 15 Décembre 1922

Mua thuốc

Đại ngãi, le 15 Août 1922

A Monsieur Trần-đắc-Nghĩa Tổng-lý ấn-quán An-Hà Cầnthơ

Kính thăm ông Tổng-lý cho dạng an hảo. Tôi rất cảm ơn ông, vì ở nhà tôi đau hơn ba tháng thân thể gầy mòn, nằm liệt giường liệt chiếu, một bữa ăn không hết nửa chén cơm, chạy thuốc đủ các sắc thầy mà không thuyên giảm.

May gặp người bạn đồng song đến viếng bảo tôi mua thuốc Vạn-linh-tế của ông tôi lật đật viết thơ mua về cho ở nhà tôi uống, không lấy một luân-lo toàn mươi phân đã bay còn ba; uống luôn 2 gói nửa ít dường như thường thiệt thuốc Vạn-linh-tế ông rất nên thần hiệu, vậy mời không nỗ 2 chữ Vạn-Linh.

Không biết chi báo đáp ơn ông tôi tạm vài hàng cảm tạ ơn ông, và xin ông vui lòng dang bao dạng cho những người có bịnh biết chỗ hầu mua thuốc hay mà điều trị.

Đặt là: TRANG THANH-HƯƠNG
Village de Daingãi
Canton de Bỉ-thoa
Sốc-trăng

Tin nước Nga

CẢI NẠN DỊCH-TẢ Ở NƯỚC NGA

Tin Reval ngày 22 Juillet 1922.— Cứ theo như tin ở Moscou gởi đến, thì nghe đâu từ trước đến giờ, đã có 6077 người chết về bịnh dịch-tả ở Odessa. Tổng cọng số người chết về bịnh dịch-tả ở khắp nước Nga đến ngày 15 Juillet là 21.188 người.

THỜI SỰ

Giá bạc

Thứ sáu...ngày 18 Août	6 f.95
Thứ bảy...ngày 19 Août.....	6 95
Chúa nhựt.ngày 20 Août.....	6 95
Thứ hai...ngày 21 Août.....	7 00
Thứ ba....ngày 22 Août.....	id
Thứ tư....ngày 23 Août.....	7 10
Thứ năm..ngày 24 Août	id

Giá giấy quốc-trái Đông pháp tại hàng ngân hàng ngày 7 Août 1922

49$50

Giá lúa

Lúa chở đến nhà máy mỗi tạ 100 kilos là:

Thứ sáu ngày 18 Août..	4 22 à 4 34
Thứ bảy ngày 19 Août...	4 23 à 4 35
Chúa nhựt ngày 20 Août...	4 21 à 4 35
Thứ hai ngày 21 Août.....	id
Thứ ba ngày 22 Août....	4 21 à 4 35
Thứ tư ngày 23 Août....	4 21 à 4 35
Thứ năm ngày 24 Août.....	id

Cầnthơ

GIỮT NIỀM CHÚ CHÂU

Ngày 16 Août, tên Lâm-văn-Ngươn ở Bình-trị (Tânan) đến Cầnthơ bắt dạng châu là tên Vàng, vì tên nầy đoạt của y một cái bốp-phơi ở trong có một tấm giấy cent và bạc lẻ được ít chục đồng, mà thôi, còn tấm giấy cent và cái bốp-phơi nó giấu trên đựa lúa ở nhà tên Ngươn.

Bởi châu sanh lòng gian phản, nên Lâm-văn-Ngươn quyết giữt niềm chủ châu, xin giải tên Vàng qua Toà. Dam

MẮT ỐNG MẤT NỐI

Ngày 11 Août, chệc Giang-Xủng chủ tiệm thuốc A-phiện ở đường Kinh-lấp «Cầnthơ» đến Bót cớ rằng: lúc buôn bán lộn-xộn không biết ai lỏn vào ăn cắp của nó một cái ống-hút và nói giá đáng 30$ Ai vậy? Hút đã rồi còn phá!.

AN CƯỚP ĐÁNH GHE

Trong đêm 19 Août 1922, lúc 1 giờ khuya có dân ăn cướp ap đến đánh ghe của tên chệc Huỳnh-Giao, ghe đi buôn-bán tra-vải hàng-vật, đem tối đậu ngủ tại làng Tân-hoà-Tây. Lúc ăn cướp ap vào có bắn súng lấy oai làm cho ai nấy trên bờ không dam đến tiếp cứu chi hết để cho ăn cướp đoạt thâu đồ-vật và tiền bạc tối lại đó đâu hồi đớt ghe làm cho tên chệc Huỳnh-Giao bị cháy phồng tay và mặt.

Làng Tân-hoà-Tây đang gia tâm tầm bắt bọn gian nầy.

Châudốc

BẠN GHEO PHAN CHÚ GHE

Ngày 9 Août, Nguyễn-tuị-Mạnh ở Nhơn-hoà «Châudốc» chở gạo cùi cho hàng Dragages (Xáng-mục), tục đến chợ giao ghe cho bạn mà đi chợ mua đồ, khi về thì thấy mất hết 1 tên bạn, xem lại tui quần áo và một số bạc 20$ cũng mất theo nó.—Cớ bót.

Cầukè

BỘ CHO CHẾN TỨC.... BẮT

Tại xóm đông nổi làng Anthổ, mỗi năm lúc tháng giêng, tháng hai, tháng ba tới tháng tư thời có bạc liêu-miên, hết sức nhà nầy chứa, tới nhà kia chứa lời tục «chơi dao có ngày đứt tay». Thật quả, hồi tháng ba Annam, chừng 2 giờ chiều ngày 22, chức việc và bản-biện Tuần-giáo hiệp nhau đến bắt một sòng mẹ lại nhà Hương sư B. đồ tạn vật.

Tâu thoát cùng hơn hai phần, còn lại tên N. tên Q. tên Hương trưởng L. là tay con, còn chủ cái là chệc Ky, thị-Đẹt, thì thấy ban bắt đem về nhà công Tam-ngãi. Lúc đó Hương sư Đ. cúc, dỗ cho con là tên T. ra chịu chứa.

Hương quản N. cũng thoát khỏi, giải nội vụ đến quan Biện-lý, ngài cho về, làm họ mừng quýnh.

Nào ngờ nay có trát đòi hầu ngày 31 Juillet 22 toà phạt tay con mỗi người 50 quan tiền, còn chủ nhà với bọn bốt mạc, mỗi người một tháng tù.

VỢ CHỒNG ĐÁNH LỘN

Cùng làng Antuế ngày 7 Août 1922 tên Đô-v-S, đánh vợ là Lê-thị-Chi là làng và đánh mỏ hôi một làng bắt đem đến công sở. Cớ tích như vầy: tên S. hỏi tiền vợ mua uống thuốc. Thị-Chi đáp: bao nhiêu mấy thua hết rồi còn đâu mà hỏi, vì đó mà thành sự đôi co với nhau rồi tới nỗi đánh nhau.

PHỤNG tư HÀ-LANG

(Gai cảo)

Sốctrăng

AI KHÔNG NHỊN AI

Ngày 10 Août, tại Châuthành Sốc trăng. Lê-thị-Chinh, chẳng rõ cớ tích gì (chen hay là thù???) gặp Lê-thị-Gấm trước kho nhà nước bên xóc lại đánh nhau. Ai không nhịn ai, đánh với nhau một trận rất dữ. Thị Gấm rách áo tráy mình thị Chinh áo quần tơ-tái lại còn hỏ mất 1 sợi giây chiếng và 1 cái médaillon nữa.

Lính tuần bắt về bốt.— Phat

THÂN MÊN SẮT NHỌN

Tỉnh nầy ngày 30 Août có hai tên Cao-Mên rảnh việc rủ nhau đi đào răng bỗng đặng nhậu chơi một bữa! Ban đầu chén qua chén lại, đến cơn say thì cọp cho đến cắn lẫn, lăng thế tên HM thấy sẵng mỏ ra cắn bên dỡ đâm răng lấy lại tên kia ba mả song mũi thứ ba trúng chấm rỏ ra hột chết tới không trối một lời..!

Thấy vậy hãi ôi! vì mang nhơn chi trong, nên xin khuyên ở ai, đã cho rượu làm cho chuyện ăn gân cốt, cũng làm cho người giả dạng lúc phiền muộn song cho có độ lượng, bằng đa quá hại thân, bao-mòn sức-lực, trí-hóa kém-hoy, thiệt hẳn-nguy hơn bịnh ho lao nữa.

KIỂM ĐỊCH-VÂNG

Bạcliêu

CHUYỆN GÌ MÀ ĐÁNH VẬY

Ngày 10 Août, chệc Trần-hoà-Hỷ đi đi chơi gần nhà-thờ Bạcliêu, thình-lình có 4 người cầm cây đánh nó. Chệc sáng kinh la làng chói lói, lính chạy đến nơi bắt đặng 2 tên là Trần-văn-Ngươn và Trần-văn-Hường, còn 2 tên kia trốn mất. Oán thù hay là ăn cướp?

Camau

ĂN CƯỚP VỢ Ở

Tại miệt CÀMAU, từ Tắc-Thủ vô tới Xóm-Sở thuộc về làng Khánh-An, độ rày ăn cướp vợ ở, thường chặn ghe thương khách ban ngày đánh mà giựt đồ. Như trong tháng Août nầy có một người đàn-bà tên là Thị-B... ở xóm Tân-Bang chèo ghe với 2 tên bạn đi chợ Càmau bỏ hàng về bán. Đi ngang qua Xóm-Sở giữa lúc ban ngày bị bọn ăn-cướp dâm xuống ra ghe nhảy qua đập 2 tên bạn nhảo xuống sông, rồi bắt Thị B. khảo phải đưa bạc ra. Thương hại cho Thị-B. bạc dấu rất kín là thị nẫy gói bạc trong khăn rồi buộc vào bắp vế, song bị khảo kẹp quá đau chịu không nổi, nên phải chỉ cho bọn ăn-cướp mở lấy hết. Rủi vì khúc sông nầy vẫun-vẻ lại thêm trên bờ chẳng có nhà cửa ai, nên ăn cướp đoạt của rồi thong-thả.

Mới đây bọn ăn cướp lại đón đánh ghe của một người Langsa, chúng nó vừa mới xáp vào, bị người Langsa có súng bắn trúng một tên ăn cướp chúng có hoảng-kinh buôm trước.

Bọn ăn cướp nầy cũng có súng, song thiệt giả không ất, mỗi lần chúng nó xáp đánh ghe thương-khách, thì chúng nó hay bắn trước 1, 2 tiếng súng mà mà trở oai đặng giựt đồ cho dễ.

Nghe đâu quan Phó-Bố quận Càmau có sai lính tuần đến làng Khánh-An ngang xóm Cai-Tâm, với bắt đặng một tên ăn-cướp, vì chủ nhà nhìn được mặt nó quá-quyết.

Ước ao xin quan cho lính thường thường đi tuần-dâu miệt Tắc-Thủ vào Xóm Sở mà đón bắt bọn bất lương nầy cho tuyệt, kẻo chúng nó hay léo-lách nơi đây mà nhiều bại dân lành tội nghiệp.

Vĩnhlong

HIỆT BẠN TỚI TỚ

Ngày 11 Août, thầy Trần-văn-Lợi cựu Đông-ngôn đến tìm vào bốt cớ rằng: đứa đây tớ là Hồ-văn-Sô ăn cắp quần áo của thầy giá đáng 30$, rồi trốn biệt.

Rạchgiá

MẤT MEDAILLON

Ngày 8 Août, có Lý-thị-Quế ở Rạchgiá (Châuthành) đến bốt cớ rằng: cái médaillon của cô có nhận 5 hột xoàng tấm giá đáng 70$, cô thường đeo nơi cổ, song rớt mất hồi nào cô sơ ý không hay. Ai được xin chuộc lại.

Travinh

THÀNH ĐIỀN THỔ ĐÁNH NHAU

Ngày 10 Août, tên Chánh ở Vĩnh-kim (Travinh) mướn ruộng của tên Vọng mà làm, lúc đang cày-cấy có tên Lai ra kiếm chuyện tranh-cãng rầy-rà rồi xuống con trai nó đánh con gái tên Chánh. Thấy đánh con nóng ruột, Chánh nhảy vô tiếp bên bị tên Lai đánh một cây trên đầu ngã lăng bất tỉnh, lập tức chở vô nhà thương.— Ông cò làm ăn-kết nội vụ đặng giải qua Toà phân xử.

Hatiên

CỜ BẠC

Ngày 7 Août, Nguyễn-thị-Mạnh đến nhà tên Nguyễn-văn-Gia chơi bài cào với 7, 8 người khác. Thị Mạnh thua hết 11$— Thổ chứa là Nguyễn-văn-Gia bèn lấy bài không cho chơi nữa. Xên tức, thị Mạnh không nhịn, chửi, tên Gia xuống vợ đánh rồi tiếp, làm cho la ó dậy lên. Lính đến bắt.

Cái đó: mình lấy giây trói lấy mình đa.

Bẽntre

BẮT ĐẶNG TỘI TRỐN

Ngày 10 Août, thầy đội police là Trần-văn-Huê đi tuần lối nhà thờ, thình lình gặp một tên sắc-diện đáng nghi cho là kẻ gian. Bắt nó tra thì là Nguyễn-văn-Nhiều tội vược ngục bữa trước. Bắt dẫn về khám.— Dam.

TRƯỜNG VÕ-VĂN

(Cantho)

Dạy đặng thi

Bằng cấp Sơ-học

Nhập trường:

15 Août 1922

Sẽ bài trường:

1er Fevrier 1923

GARAGE

TRẦN-ĐẮT-NGHĨA

Cantho— (*Cochinchine*)

SỬA CÁC THỨ MÁY:

Xe hơi, tàu hơi, máy lửa, xe máy máy may, máy viết chữ, máy nói, tủ sắt, vân vân.

Công việc làm kỹ lưỡng, man-mà giá rẻ.

Có trữ bán vỏ ruột xe hơi, xe kéo, và xe máy, máy may hiệu *Singer* và xe kéo mới.

Dầu nhớt, dầu sáng. Đồ phụ tùng xe hơi và xe máy vân vân.

Lãnh làm sường nhà và bàng rào sắt.

CÓ BẰNG CẤP CỦA HỘI ĐẤU XẢO MỸ-NGHỆ HANOI BANG KHEN

DIPLOME DE MERITE- EXPOSITION DES BEAUX ARTS DE HANOI 1922

Cordonnerie — Chapellerie — Tonkinoise

GRAVURE SUR MÉTAUX ET MARBRE

NGUYỄN CHI HOÀ

88 — Rue Catinat — *Saigon*

Kính cùng QUÍ-VỊ đặng rõ. Tiệm tôi có 30 thợ BẮC-KỲ giỏi ĐỒNG GIÀY, LÀM NON theo kiểu ÂU-CHÂU kim thời. GIÀY đóng hàng DA-TÂY hết, NON làm bằng CÂY-MÓP thiệt nhẹ, lợp NÍXÁM, BỐ TRẮNG; VÀ BO-VÀNG đủ kiểu. Tôi cũng có thợ KHẮC CON-DẤU ĐỒNG VÀ CHẠM MỘ-BIA ĐÁ CẨM-THẠCH ĐỀ MÃ. Tôi đã BÁN-SỈ ở LỤC-TỈNH thiệt nhiều, đã có nhiều vị rất tin cậy và khen ngợi NON VÀ GIÀY của tôi làm thiệt kỹ càng và giá lại rẻ hơn chỗ khác nữa. Tôi cũng có BÁN GIÀY-HẠ DA LÁNG GIÉP DA-LÁNG VÀ NHUNG đủ màu GUỐC BẮC-KỲ SƠN-ĐEN QUẢI-NHUNG QUÍ VỊ xa xin viết thơ về thương nghị tôi sẽ hồi âm lập tức có giá BÁN-SỈ riêng thiệt rẻ xin chư tôn chiếu cố cho việc buôn bán của ĐỒNG-BẰNG ta được thạnh lợi trong lúc cạnh tranh này tôi hết lòng cảm ơn.

NGUYỄN-CHÍ-HÒA, Kính mời

Trường Võ-Văn

(Cantho)

NĂM 1922—1923

SÁU THÁNG ĐẦU:

Tựu trường ngày 15 Août 1922

Bãi trường ngày 1er Février 1923

Khi nhập trường sẽ bài lớp 1re Année (Năm thứ nhứt). Nên hai ông Tú-Tài sẽ bỏ xuống dạy lớp nhứt, có lẽ sẽ lập tới 3 lớp nhứt, mỗi lớp hạng 30 học trò trở lại.

Từ nầy về sau Học-đường Võ-Văn Học-Hiệu sẽ hết lòng chuyên cần cho con trẻ đến thi cấp bằng Sơ-học (*Certificat d' Etudes primaires Franco indigène*) mà thôi.

Mỗi khi xin vào học trường nầy, thì học sanh buộc mình phải ở học tới ngày bãi trường, và buộc cha mẹ phải đóng đủ tiền từ ngày vào học cho đến ngày bãi trường, bất luận duyên cớ chi mà tên học trò ở nhà bao lâu cũng vậy.

Theo phép thì tiền trường phải đóng tất trước, Song có thể châm chước đóng hai lần là:

1° NGÀY NHẬP HỌC, ĐÓNG LẦN THỨ NHỨT TRONG 3 THÁNG ĐẦU

2° NGÀY 1er NOVEMBRE PHẢI ĐÓNG LẦN THỨ HAI CHO TẤT SỐ TIỀN CÒN THIẾU LẠI.

Mấy ngày lễ, thì tính như vầy:

Từ 1 ngày tới 15 ngày kể cửa tháng

Từ 16— —31— —trọn tháng

Tiền học

HỌC NGOÀI (EXTERNE)	HỌC BUỔI TRƯA 1/2 PENSIONNAIRE	HỌC TRONG (INTERNE)
Lớp nhứt (C. Supérieur) 7$	..... 10$	..... 15$
» nhì (C. Moyen) 6	 9	 14
» ba (C. Élémentaire) 5	 8	 13
» tư (C. Préparatoire) 4	.....	.....
» năm (C. Enfantin) 3	 7	 12
» sáu (C. Maternel) 2	.....	.....

Có một mình cha mẹ, cũng là người bảo lãnh (*correspondant*) được xin phép cho học trò mà thôi. Nhưng mà trong kỳ sáu tháng, không được xin quá 10 lần phép.

Cha mẹ, bà con học trò tới thăm thì lựa giờ chơi, giờ nghỉ sẽ tới, trừ ra khi nào có đều gì cần cấp thì mới được vô lúc học trò đang học.

Mỗi tên học trò phải có người bảo lãnh tại chợ Cantho, phòng khi có việc cần phải có người thay mặt cho cha mẹ. Mấy người ở gần nhà thờ giây thép thì khỏi.

Khi đau ốm có nhà thương ở gần. Thuốc thang và nhà thương về phần cha mẹ học trò chịu.

Quần áo sắm đủ ăn mặc cho sạch sẽ. Trong trường có nước máy dư dả.

Trò nào giặt đồ mình được thì giặt bằng không, thì có kêu người lãnh giặt rẻ.

Cúp tóc mỗi bữa thứ năm và chúa nhựt, có người vào trường cúp rẻ giá.

Học trò hễ vào trường cấm thì phải ở học siêng năng, chịu lụy, bỏ không quyết chí học đứng tới trường nầy.

Tôi trốn trường và vô phép với kẻ bề trên thì phải bị đuổi.

Cantho, le 20 Juin 1922

VÕ-VĂN-THƠM

CHIẾC VÒNG NGỌC-THẠCH

« *LE BRACELET DE TURQUOISE* »

SOẠN-GIẢ: ANDRÉ THEURIET

Dịch-giả:

Trương-quang-Tiền

(*Cảnh-thế tiểu thuyết*)

(TIẾP THEO)

Muốn khuấy-khoa nỗi thăm, thình-thoảng Bọt lại rảo xem các vật mới sắm ấy, mà thật, xem kỹ từ món thì không phải là không đẹp mắt sướng tròn. Nước hoa nồng lòng-lá lỏ-gỏ-ánh cùng mấy tấm khăm thêu hột vàng đối với giấy cũ dán phòng còn tả-tơi lại đấy, thật là khác bấy muôn phần; phương chi, Pha-bi-Anh vốn có đặc-tài về sự chưng-đọn nên nào ghế ngồi, ghế dựa, ghế nằm, sắp đặt đâu đấy đều có 1 ít-tự vẻ-vang khiến cho Bọt nhìn không mỏng nhãn.

Một lúc, bà **Kê-Nên** sang đến viếng con và dâu, nhưng cái mặt-diệt bà đi viếng đây, chẳng chi ngoài sự bà muốn trả cho rồi cái lễ của chúng nó đã đi viếng bà ngày trước thôi, vì bà đối với Pha-bi-Anh vốn có ác-cảm, không thể sao yêu được.

Bấy giờ **Pha-bi-Anh** trông thấy mẹ chồng đến thì lấy làm tự-đắc lắm, muốn khoe cho bà biết rằng: nhà cửa trong ngoài đều nhờ một tay nàng chỉ-ủ-trương nên mới được có thứ-tự như thế và từ đây về sau **ROT** tuất là bớt-hành lắm. Nàng dẫn bà xem cái tủ áo, rồi ra ngắm lớp hồ-gỗ-đi, đến cái nhà bếp, các món dùng nấu-nướng đều sang trang-trọng như bạc. Nàng để ý chờ coi bà có khen không, nhưng không, bà cứ nghiêm-nhiên không thốt một lời, cố để xét xem cho cùng tận. Bấy là đến phòng khách; bà Kê-Nên trông thấy đã bắt nhãn mặt chán mày, vì lương tiền thì không bao nhiêu mà vợ chồng xài-phí huy-hoắc, bắt phế tọa bằng cây loanh-cương đánh sáp lớn, trông thấy mặt, nào nắp bàn thêu hột vàng, nào bình-hoa kiểu-cách mỗi món tiền là tiền nên bà ngó Pha-bi-Anh một cách cay-đắng và rằng:

—Cha chà! nàng có phước quá đa! con của mụ nó cưng nàng, sắm cho nàng ở như vầy nào có kém gì bà Công-tước. Tiền bạc nó thiếu chi; thôi, mụ cũng cầu sao đặng vậy cho lâu dài.

II

Bà Kê-Nên giả từ rồi, cách vài ngày sau Bọt bảo vợ rằng: nay ta cần phải tính lại số thâu xuất coi thế nào chớ không nên tiêu-phí vô chừng, mà sau rồi hối-hận. Lúc ngồi lại bàn ăn, Pha-bi-Anh choàn tay qua cổ chồng, thỏ thẻ rằng: phải còn đi viếng các nhà quen ở Cu-ri-e và quanh vùng ấy, vậy xin mình sắm cho tôi một cái nón mới để lúc ra đi cho có với người ta, tốt vợ là tốt chồng, keo-cú đồ ai ăn mà phải đó-lao lo-rỉ-xét. Thôi! mau tính số đi.

ROT chuẩn viết bì thơ, đoạn đọc số ra tính: lương đồng niên của ta là 3.200 quan, tiền của mẹ ta cho tiêu 2.000 quan, cửa chân là 5.200 quan. Vừa đến đó Pha-bi-Anh thoạt cười reo lên: ô hay! trước kia tôi có ngờ đâu vợ chồng mình có đến số ấy, vậy thời vì xuất ra 200 quan mua nón tưởng dị-tắc có thâm khuyết là bao. Rọt đáp: Khoan đã, đó mới là khoản thâu, còn phải toán qua khoản xuất chớ.!

1°— Tiền nhà.....400 quan
2°— Tiền giấy-mực.....200 »
3— Tiền mướn đứa ở.....240 »
4°— Tiền cơm, áo, thuế....160 »
5°— Tiền rượu...Ta không phải là lợm, không uống bao nhiêu, cũng không nầy khi đãi khách, vậy về khoản nầy có thể tính.....100 »
6°— Tiền chợ..... Ôi! khoản nầy tôi ra cũng 1 800 quan. Pha-bi-Anh đáp: chỉ mà nhiều quá vậy, ta ăn uống tiện-tặng được mà.
— Không, không, có làm có ăn, tội gì phải thắc túi treo miệng, tôi không thể keo-cú về khoản ăn uống được, vậy cứ tính.....1 800 »
7°—Về việc tiêu-phí bất ngờ nữa cũng.....100 »

Tổng cộng là.....3.000 »
Trừ với số tiền thâu 5.200
Còn lại.....2.200 quan

— Đó! mình coi đó! như vậy thời tôi mua một cái nón cũng không phải là khuyết-điểm ấy, mà tưởng cho dầu mua hai cái cũng vô hại.

— Khoan đã! vội gì! hãy nhiêu đó không phải là hết. Mình quên rồi sao! tháng tới đây còn phải sắm cho người bán khăm 100 quan, một năm cả-thảy là 1.200 quan. Vậy thời chỉ còn lại có 1.000 quan. Phần tôi một năm xài chừng 300 quan là đủ, còn 700 quan để mua vải bông, phấn, dầu thơm.... cho mình chế ra mỗi tháng là 58 quan, thế mà lỗm tháng trước mình xài có đến 60 quan rồi, mình đã thấy chớ. Vì nay không sắm tính, với xuất cho mình số 200 quan nữa để mua nón thời bên xuất rõ-ràng bên thâu, khoản 1 mình ấy ai vào mà chịu.

Còn nữa

An Phong

Bijouterie soieries de Chine et du Tonkin

CAOLANH

Kính trình cùng lục châu Quí khách đặng rõ: tiệm tôi mua bán hơn năm năm bán ròng hàng tàu, nhưng là vàn xuyến lãnh nhiều, cũng là hàng vườn, nhuộm đen điều lang thật tốt, không hề trổ tôi chút ý, vì tôi mua bán đã lâu, nên tài hiểu sức lựa chọn thứ nhuộm, nhuộm tốt và hot chàm tốt, nên các nơi khác đã cầm chân, hoa tư các, cũng xá lục soạn bán thảo, lục soạn thượng hảo đem có đủ thứ, còn hàng bắc như, bằng không thể bì kiệp hàng đen của tôi, và giá tôi bán lại rẻ. Còn đồ mặc trắng như thế, hường-lược đủ thứ, tôi lãnh tại Hà-nội, như quí khách muốn mua vật chi đương xin gởi thơ đến, thì tôi sẽ gởi đồ lại liền, như vị nào muốn mua nhiều mà bán, tôi tính giá rất nhẹ, hàng tôi gởi *contre remboursement*.

Cao-lãnh: Nguyễn-xuân-Trước
Cẩn bạch

THÊM

Trương văn-Hanh

Sadec

Có bán xe máy mới và đủ đồ phụ tùng xe máy và sửa xe. Lãnh thắp mướn đèn khí đá (carbure) theo cuộc quan, hôn, tang, tế, kỵ yến, tân gia, hạ thọ, khi đèn lồng nhiều tây và khánh bông tốt thượng hạng, bán mở và bán ở vô ruột xe máy hiệu Michelin, giầy lâm-cốt đã có đóng theo kiểu kim thời. Quí ông ở xa muốn mua đồ phụ tùng xe máy, thì gởi thơ cho tôi. Tôi sẵng lòng kỳ hưởng mà gởi Contre-Remboursement cũng nghĩa là đóng bạc nhà thơ mà lãnh đồ và tôi cho giá đồ phụ tùng in sẵng bằng chữ quốc-ngữ (Prix courant)

Trương-văn-Hanh.
Cẩn khải.

Có bán
Vỏ xe thượng hạng

HIỆU (Pneus Bergougnan)

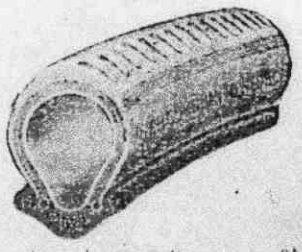

Vỏ xe kéo đi cái giá là	8$00
Ruột xe kéo mỗi cái giá là	2, 50
Vỏ xe máy mỗi cái giá là	2, 80
Ruột xe máy mỗi cái giá là	1, 60

Ai muốn mua xin đề gởi M. Trần-đắc-Nghĩa Quản lý Ấn quán An-hà Cầnthơ

Hỏi bạn thanh niên

Muốn lãnh đăng sắc dục hãy xem truyện: LỖI BƯỚC PHONG TÌNH.

Chuyện cô ba JEANNETTE ở Vinhlong

Giá mỗi cuốn là ..... 0,$30

Ai mua nhiều thì có huê hồng 20 %

Có trữ bán tại Ấn quán Anhà Cầnthơ và tiệm Bình ứnHo ở Cầnthơ:

Quyền Từ tụng thể lệ

Quyển từ tụng thể lệ là một quyển sách rất hữu ích cho những người có việc kiện thưa đến toà, cũng hết thảy những người làm dân nhà nước. Sách dày có hơn 134 trang, nói về sự kiện, bài nại, [illegible] kiện, về án toà, án [illegible] và cách cầm án, sự giáo [illegible] và tra xét trong việc [illegible], xin phúc án tòa sơ, phúc án [illegible], [illegible] tập vật, sự bảo tiền sản [illegible] chưa thành chơn, sự giảm thâu...v.v. còn nhiều khoản ích không thể kể hết.

Xin mua của ông huyện Võ-văn-Thơm cho Lời nói và lời cáo giải của quan ấn DUFILHO lại có các kiểu đơn để đó theo mà làm rất tiện.

Giá mỗi quyển.....1$30
Phụ thêm tiền gởi 0.24.

Xin đề thơ cho M. Trần đắc Nghĩa Quản lý Ấn quán An hà Cầnthơ

Dịp tốt

Có bán 1 cái xe Bébé Peugeot bốn máy, có đèn điện khí và Dynamo còn tốt lắm. Giá rẻ mạt.

Hỏi M. Lê-văn-Sinh
Trưởng tòa (Cantho.)

TRẠI THỢ MỘC, CHẠM VÀ CẨN HIỆU

Nguyễn long Thao

TẠI CHỢ LAITHIEU (ĐƯỜNG COLONIALE)

Sáng tạo gần 10 năm rồi, từng thạo nhiều kiểu khéo léo.

Có đóng sẵng và bán đủ các thứ bàn ăn: dài, vân, tròn vuôn khéo lạ. Tủ áo trơn hoặc có kiến soi mặt, 2 nặt, tủ thờ trơn cẩn, tủ để sách và để rượu. Bàn viết, bàn rửa mặt cùng bàn salon trọn bộ. Ghế trường kỷ, ghế ngồi nhiều kiểu. Vàng gỗ một tấm liền chưng ngựa thường, chưng tiện hoặc chưng voi đội Bồn hồng sơn mài và cẩn. Khay, hộp chưng đèn, đài kỷ.

Những món kể trên đây dùng toàn cây danh mộc: Trắc, gõ, camlai mà đóng chế kiểu kim thời.

Kính mời quí ông quí bà muốn mua hay là đặt món chi thì tôi sẵng lòng làm theo vừa ý. Trại tôi cũng có lãnh làm bao lam thành vọng cẩn chạm sơn thếp

Nguyễn-long-Thao
Cẩn nhơn kính cáo

Nhà ngủ và nhà hàng bán cơm tây

HIỆU: TÂN-PHÁT-LỢI

ở đường B Maspéro gần cầu tàu lục Tỉnh (SÓC TRĂNG)

Kính thỉnh quới khách nếu có việc đi Sóc-trăng tôi lờ đường xin dừng bước ghé lại nghỉ nơi tiệm của tôi: Có phòng ngủ tinh vi khoản khoái, lại có quạt máy và đèn điện; tắc một lời là đủ đồ cần tôi có bán các thứ rượu và cơm tây: việc nấu lại càng kỹ lưỡng vị cứ do theo cách Vệ-Sinh.

Còn như khách có muốn cần dùng cơm Annam xin cho tôi hay trước một giờ thì tôi cũng sẵng lòng làm cho vừa ý.

Xin Quới khách chiếu cố đến, tôi lấy làm thâm cảm.

Chủ nhơn: Tư Cảnh kính mời.

Khương thời dit
Trần văn Gòng

178 180 Rue Angdương 178 180.

Tiệm tôi có làm đồ nữ trang (Bijouterie) đồ bán, và có bán những đồ phụ tùng xe hơi, xe máy và xe kéo xin kể ra sau đây.

Kiểu vàng, neo, chuỗi, bông, cà rá, đồ làm đủ thứ. Dầu ếch sáng sẻn (essence-Shell) dầu máy (huile pour automobiles) mở bò để máy xe hơi và xe máy (graisse pour automobiles) đá thắp đèn xe hơi (carbure) vỏ ruột xe hơi hiệu (Michelin et GOODRICD et GOODYAR) vỏ ruột xe máy hiệu (Michelin và Hutchinchon) vỏ xe kéo hiệu (Michelin) thứ hai bố (2 toiles thứ ba bố (3 toles).

Xe máy hiệu (bờ rô) (PEUCEOT ALCYON và HERCULE), có bán đồ dầu mỏi (écaillit) lược chải đầu đủ thứ và đồ của đầm (DAME) giầy tây giầy annam dầu thơm xà bong (savon) phấn dồi mặt mua bên tây lai (Commande en France)

Rượu Champagne, rượu Chác đỏ và trắng mua bên tây lại (Vin blanc et rouge)

Xe hơi hiệu (OVERLAND 4 places) Moteur Canot 8 H.P8 H-et P, Máy Canot 18 mã lực và 8 mã lực (CAMION) 2 tonnes, xe Camion hai tôn. Máy bơm nước (Pompe Hélice pour eau) Canot đóng sẵng rồi.

Đồ bắc kỷ, ghế xít đụ, ghế tô nê, đồ máng non và đồ mang áo (Berceuse, porte manteau, porte Chapeau. Chaise thonet).

Xà bông bắc kỷ (Savon noir) và nước hôi rưới nhà (Phénolin) bóng đèn khí (Ampoules électriques 220 volts.

Những đồ phụ tùng xe hơi, hiệu (Ford Dodge Overland.)

Những đồ nay như sỉ và bán lẻ, các ông các bà có cần dùng xin gởi thơ đến tôi sẽ mau mau lập tức gởi (Contre remboursement) đến chỗ.

Nay kính

Chủ nhơn: TRẦN VAN GÒNG
Bijoutier PNHOM-PENH

Cáo bạch

Có bán cây viết "PORTE PLUMES À RÉSERVOIR" ngòi viết bằng vàng thiệt cao "PLUMES EN OR CONTROLÉ" 14k không sét không mòn Cókhâu (AGRAF) một đầu thì bút viết, còn đầu kia thì viết chì PORTEMINE); có phụ thêm 1 hộp nhỏ đựng năm cộng chì để thay. Cây viết nầy nếu gìn giữ xài mười năm không hư.

Xin đừng tưởng rằng cây viết nầy giống theo cây viết năm cắt, một đồng của khách

Mua về, nếu xài không đặng, không xứng đáng với đồng tiền thì trả lại. Bổn hiệu sẽ trả y tiền lại đủ. Giá một cây là (có hộp có Comptegoutte *giá 4$50*

Mua nguyên lố về bán lại càng tính giá nhẹ hơn nhiều.

Cũng có trữ bán mực stylographique bleue black thứ tốt.

một ve giá 0$50

Nhà in Hậu GiangCANTHƠ

Chân Hưng Thái

BOULANGERIE— EPICERIE

Rue du Tribunal

CẦNTHƠ-VILLE

Kính trình cùng quí vị đặng tường Bổn tiệm có bán bánh mì ngon, đồ gia vị, các thứ rượu Tây và cũng có lãnh sửa đồ với lợp đồ.

Giá định rẻ.

Như quí vị có cần dùng các món đã kê trên đây, xin dời gót đến Bổn tiệm sẽ hết lòng tiếp rước và sẽ làm vừa lòng quí vị luôn luôn.

Xin quí vị chiếu cố. Bổn tiệm rất hạnh-thậm.

Nay kính
Chân Hưng-Thái kính mời

Ngô công Đông Bang

Tuồng "Kim thạch kỳ duyên" là một áng văn Quốc-âm nên đọc, nên lưu truyền hậu thế, của một nhà đại gia văn-chương là: ông Thủ-Khoa NGHĨA soạn.

Bổn tuồng nầy mấy câu chữ nào khó đều có giải nghĩa rõ ràng ở dưới mỗi trương, thiệt dễ hiểu lắm.

Giá mỗi cuốn.....0$80
Phụ thêm tiền gởi...0.20

Giá tiền ấy so với văn chương ông Thủ-Khoa nghĩa đây, thì tưởng còn rẻ lại một bổn tuồng hữu ích và có thể giúp vui cho Quí ông; Quí bà trong cơn rỗi rảnh.

Có trữ bán tại nhà in Hậu giang Cần thơ. Ai mua nhiều, từ 10 cuốn sắp lên sẽ có huê hồng 20%.

XIN LƯU-Ý

Kỳ tàu *ARMAND-BÉHIC* chuyến rồi đây, tại **ENTREPÔT DE VINHLONG** có lại những hàng hóa như sau nầy:

Trái táo riêm đường (*Prunex fourrés glaces*)

Từ hộp một kilo, nửa kilo và phần tư kilo. Thật là thổ sản của nước Langsa, gia vị chế ấu ngon lắm, bổ và nên cho mấy người bệnh đau mới mạnh dùng lắm, rất quí, cái hộp làm rất chỉn chiến và khéo vô cùng.

Xe máy "*ALCYON* và *HERCULE*"

Đồ phụ tùng xe kéo như là: Banh-xe, nhíp-xe, tom-xe, vỉ xe, cầm và đang vấu vấu.

Cả thảy giá bán ý với các hãng hơn Saigon, mà lại có khu rẻ hơn nữa.

Xin chư tôn quan cố, mua giao tiếp cùng nhà nầy một chuyến, sẽ biết người ữ tế, chiếu đãi là thế nào.

Cuộc nhơn: Nguyễn thành Diểm
Cẩn khải

Xin ghé mắt!!!

Một quyển sách rất hữu ích

Mầy ông Hương chức đang hành sự trong việc quan, muốn cho khỏi lầm lỗi và khỏi bị thiệt hại, lại có quyền thi hành như Trưởng-Tòa thì nên mua quyển sách Quốc-âm của ông Dương-văn-Mên kêu là "*THỨC-KIỂU-MỚI*" có quan Ng uyênsoái Nam kỳ phê cho phép in ra bán.

Giá mỗi quyển 3,$00 phụ thêm tiền gởi 0$,24

Sách nầy có 156 trương, đủ các thức kiểu: Yết thị, tờ vi bằng, lời truyền rao và phúc bẩm để cho Hương chức dùng mà giao trát tờ và thi hành án về việc hộ người ổn-quốc.

Một mình nhà ni Hậu giang có trữ mà thôi.

Ai mua nhiều về bán lại từ 10 cuốn sắp lên sẽ cho huê hồng 30/.

Tiệm khắc con dấu

VÀ MAU LẮM — TRAN-DUY-BINH GRAVEUR SAIGON — LÀM TINH KỸ

Kính trình cùng quí khách đặng rõ tiệm tôi trước ở số nhà 85 đường *Calinat* và số 130 đường *Pellerin*, nhờ ơn lục châu chư quân tử chiếu cố thì công nghệ của tôi đã thạnh hành hãy lâu nay

Vậy tôi đã dọn lại số 96 đường *Pellerin* vẫn chuyên nghề khắc con dấu đồng, cao-su, bản-đồng, bản đá cẩm thạch dồi mộ, có bán đủ các thứ con dấu Tây gởi lại, như là *Dateur, Numéroteur, Folioteur, Composteur, etc...v..* bán đồ phụ tùng theo cuộc con dấu giá rẻ đồ tốt mà làm mau, có in *Catalogue* để gởi cho qui khách nếu qui khách muốn cần dùng kiểu nào thì xin gởi thơ cho tôi lấy Catalogue lựa kiểu mà dùng tôi sẽ hết sức làm cho vừa ý các qui khách.

TRẦN-DUY-BINH
Graveur— 96 Rue Pellerin— Saigon

Quản Hiệp Xướng kêu là Ban-Xướng

Ở GẦN CHỢ CANTHO

Chủ tiệm: Ngô-Bùi

Kính cáo,

Kính trình cho qui vị đặng tường Thuở nay tiệm tôi có bán hàng tàu, hàng xén, và Thuốc bắc; cách buôn bán của tôi và cách tiếp rước mỗi hàng từ tế thì ai ai cũng biết, nhờ vậy mà tiệm tôi bền vững lâu dài tính đã đặng gần 50 năm.

Ngày nay bổn tiệm tôi làm tờ giao kèo lãnh bán các món dầu, của hãng "Compagnie Asiatic Saigon" vì dầu của hãng ấy thượng hạng và giá rẻ hơn các nơi. Dầu xe hơi kêu là Essence, dầu nhot du thứ, dầu lửa hiệu con Cá, Mỏ Neo, cái Mão, Chữ Thập, đèn cầy lớn nhỏ có mầu trắng và mầu đỏ. Như Quí vị có cần dùng sai người đến tiệm tôi mua thì có.

Xin Quí vị chiếu cố.

Nay kính, **Ngô-Bùi**

Hỏi người Annam

Xin giúp lo giùng cho được thương trường Lê-văn-... Ai muốn mua sỉ (en gros) hoặc mua lẻ những Lăng, tơ lụa Bắc-kỳ, hàng Bom-bay vân nay mùng tulle tonkinois cho được hàng tốt, giá rẻ, nên viết thơ mau mau cho tiệm.

LÊ VĂN TRỌNG à Cầnthơ

Tươi sẽ được rẻ, nhiều, ai muốn muốn coi kiểu hàng échantillon hỏi giá nơi tiệm Lê-văn-Trọng, sẽ trả lời liền

LÊ VĂN-TRỌNG

Hai thứ thuốc hay

Thuốc «THIÊN-THÀNH CHIKHẢI HOÀN» là một thứ thuốc vị khí ôn-hòa chẳng luận già trẻ, đàn ông đàn-bà mới ho, hoặc ho lâu, ho lao, ho ra máu ho có đàm, ho sán hậu, dùng nó trong vài ngày thì thấy giảm liền. Chẳng biết bao nhiêu người đã dùng rồi, đều gởi thơ đến khen ngợi chẳng cùng. Cách dùng thì khi mua thuốc sẽ có gởi toa cho cứ do theo đó.

Giá bán hộp nhỏ 5 miếng.....0.30
Hộp lớn 10 miếng.....0.50

Thuốc «THIÊN-LÝ NHÃN» cứu bịnh mù. Thuốc dùng toàn sửa cọp mà luyện chế ra. Lắm người mù đã trên năm sáu tháng mà khi dùng trong tuần lễ thì thấy sáng như thường. Thuốc nhỏ vào đã ngứa và mà lắm. Cách dùng đã biểu vào trong toa, khi mua sẽ gởi theo với thuốc.

Giá bán: Một ve...0$40

Xin ráng coi chừng thuốc giả—cứ để thơ cho M. *Trần đắc Nghĩa* Quản-lý Ấn-quán An-Hà-Cầnthơ thời thuốc gởi lại

---

Các nhà buôn nên mua

Tại nhà in Hậu giang có bán tấm bản biên các cách thức gởi thơ từ và gởi hàng hóa, (Tarifs d'affranchissement des correspondances) hoặc phải dán bao nhiêu cò, hoặc phải gởi cách thế nào cho trúng theo luật lệ nhà thơ. Mỗi tấm bản 0$.25 phụ thêm 0.$10 tiền gởi.

Vị nào muốn mua xin viết thơ cho M. Trần-đắc-Nghĩa Tổng-lý ấn-quán An hà Cầnthơ

Tiệm thợ bạc

CỦA M. CAO-VAN-HY

108 Boulevard Bonnard — Saigon

Tiệm nầy có bán đủ các thứ đồ nữ trang theo kiểu kim thời, xinh đẹp khéo lạ vô cùng, những là: vòng vòng, chuỗi hột, hoa tai, cà-rá, giầy chiến, neo xuyến v.v. kiểu chạm tốt nên huê dạng.

Xin các bà, các cô hãy đến xem thử một lần thì biết.

Nay kính
Cao-văn-Hy cẩn khải.

Tại Nhà-In Hậu-Giang

Nhà in Hậu-giang từ buổi tạo sáng đến nay trót năm năm, nhờ chư quân tử lục-châu chiếu cố nên ngày càng thạnh-phát. Hiện nay thầy thợ tính cả ba bốn mươi người, mấy sắm thêm đồ cở. Chư vị muốn cần dùng đặt thiệp, sổ, giấy viết thơ, đóng sách, bất cứ món nào, bổn hiệu cũng sẵng lòng làm cho vừa ý.

Có bán sách:

Kim-thạch kỳ duyên	0$30
Truyện Kiều tâm liệc nữ	0, 30
Trò chơi	0, 50
Tuân tra pháp lệ	2, 00
Đồng âm tự vị	0, 40
Khuyến sĩ ca	0, 20
Hơn tự nguyệt	0, 10
Ngũ-phụng-Lâu	0 .20
Sách Tương-dụng	2, 00
Sách giúp hương chức có quyền thi hành như trương toà	3, 00
Tuồng kim Thạch kỳ duyên	0. 80

Tự điển, sử ký v. v. không thể kể hết.

Có lãnh in đủ các kiểu Catalogue có hình, như: đồ phụ tùng xe máy, các thứ đèn, để dùng trong nhà và đồ ấn-bản (vaisseles,) nhiều clichés tốt lắm, giấy ấn rửa hình 6/2×9,9×12/13×18, nước thuốc rửa hình.

Máy viết hiệu Smith Premier số 10 máy viết hiệu Virotype tốt nhứt hạng.

Bổn hiệu lại định từ đây bất cứ món gì, các ngài muốn trả tiền hay trả bằng giấy quốc trái cũng đặng, tùy theo giá hạ lên xuống mà tính.

Nay đã phải buổi giao thông, xin chư vị tường tình, cạnh chiến cố người mình trong việc cạnh tranh quyền lợi.

Trần-đắc Nghĩa
Quản-lý Ấn-quán An-hà (Cầnthơ
cẩn cáo.

Le Gérant: TRẦN-ĐẮC-NGHĨA. Cantho, 24 Août 1926
Tirage: Mille exemplaires
CANTHO—IMPRIMERIE DE L'OUEST